ILMATIETEEN LAITOS

LAUSUNTO

28.09.2022 403/03.00.01/2022

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

Lausuntopyyntö 21.09.2022, VNS 8/2022 vp Valtioneuvoston huoltovarmuusselonteko

Ilmatieteen laitoksen lausunto Valtioneuvoston huoltovarmuusselonteosta

Liikenne- ja Viestintävaliokunta on pyytänyt Ilmatieteen laitokselta lausuntoa Valtioneuvoston huoltovarmuusselonteosta.

Ilmatieteen laitos on perehtynyt selontekoon ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

1 Ilmastonmuutoksen käsittely selonteossa omana kohtanaan toimintaympäristön kuvauksessa on linjassa ja yhdenmukainen Kansallisen riskiarvion kanssa (riskiarvion luku 3.4). Selonteossa ei ole suoraa viittausta Hakala et al. raporttiin (Ilmastonmuutos ja Suomen turvallisuus), mutta Ilmatieteen laitos pitää hyvänä ratkaisuna käyttää vaikutusten käsittelyssä samaa terminologiaa kuin aiemmassa raportissa: *suorat vaikutukset, ketjuuntuvat vaikutukset ja siirtymävaikutukset*. Raporttien yhteinen kieli auttaa terminologian sekä vaikutuksien jaottelutavan vakiintumisessa.

2 Luvussa 3.2 ei ole mainittu merellisiin olosuhteisiin, esimerkiksi jääoloihin liittyviä muutoksia. Nämä olisi mahdollista tuoda esille ensimmäisessä tekstikappaleessa seuraavasti: *Suomen rajojen sisäpuolella tyypilliset alueelliset, sään ääri-ilmiöihin ja Itämeren olosuhteisiin liittyvät riskit muuttuvat...*

3 Selonteon luvussa 3.2 ei mainita erikseen logististen ketjujen ja liikenneinfrastruktuurin kokemia vaikutuksia, joiden on todettu olevan ilmaston muuttuessa merkittäviä. Nämä vaikutukset voidaan ajatella kuuluvan tekstissä mainittuun kriittiseen infrastruktuurin, mutta Suomen sijainnin vuoksi logistiikan sujuva toiminta on huoltovarmuuden näkökulmasta erityisen keskeistä.

4 Vihreisiin energiatuotantomuotoihin liittyvien varastointihaasteiden lisäksi päivittäisen energiankulutuksen ja -tuotannon sekä tuotanto-olosuhteiden ennakointi on merkitykseltään kasvava huoltovarmuuskysymys. Kasvava osuus energiantuotannosta on riippuvaista lämpötila-, pilvisyys- ja tuulioloista, joiden päivittäinen vaihtelu voi olla huomattavaa. Ennakoinnin rahallinen merkitys on suorassa suhteessa säätövoiman hintaan. Tämä näkökulma voisi olla esillä selonteon luvussa 3.2 tai sivulla 34.

ILMATIETEEN LAITOS

Juhana Hyrkkänen
Toimialajohtaja

Sami Niemelä
Toimialajohtaja

Ari-Juhani Punkka
Valmiuspäällikkö